

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Veroniky Juříčkové a soudců Filipa Dienstbiera a Štěpána Výborného v právní věci žalobkyně: **K. M.**, zastoupená Mgr. Petrem Václavkem, advokátem, sídlem Opletalova 25, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 8. 2025, č. j. OAM-761/ZA-ZA11-ZA19-2025, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 9. 12. 2025, č. j. 13 Az 25/2025-45,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobkyně **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím zastavil řízení o udělení mezinárodní ochrany žalobkyně podle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, z důvodu nepřipustnosti opakované žádosti dle § 10a odst. 1 písm. e) téhož zákona.

[2] V první žádosti o udělení mezinárodní ochrany, kterou žalobkyně podala dne 27. 3. 2024, uváděla obavy z možného válečného konfliktu, existenci rodinných vazeb na území České republiky (manžel a tři synové s trvalým pobytem) a zdravotní problémy – diabetes 2.stupně, vysoký krevní tlak a deprese. Rozhodnutím žalovaného ze dne 5. 9. 2024, č. j. OAM-445/Za-Za11-ZA03-2024, žalobkyni nebyla udělena žádná z forem mezinárodní ochrany. Žalobu proti tomuto rozhodnutí Městský soud v Praze zamítl rozsudkem ze dne 26. 2. 2025, č. j. 16 Az 29/2024-26; kasační stížnost žalobkyně byla usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 6. 2025, č. j. 10 Azs 70/2025-30, odmítnuta pro nepřijatelnost.

[3] Opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany žalobkyně odůvodnila tím, že má v České republice rodinu (manžel a tři synové pobývají na území na základě povolení k trvalému pobytu), v zemi původu nikoho a nic nemá, navíc se obává vypuknutí konfliktu. Trpí depresemi, diabetem 2. stupně a má zvýšený krevní tlak.

[4] Žalovaný dospěl k závěru, že žalobkyně dle § 11a odst. 1 zákona o azylu v opakované žádosti neuvedla žádné nové skutečnosti nebo důvody azylově relevantní povahy, které by svědčily o tom, že může být vystavena pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, případně že by jí hrozila vážná újma dle § 14a téhož zákona. Podmínky přípustnosti opakované žádosti dle § 11a odst. 1 zákona o azylu nebyly dle žalovaného v daném případě naplněny. Žalovaný neshledal ani naplnění důvodů zvláštního zřetele hodných ve smyslu § 11a odst. 4 zákona o azylu, pro které by žádost měla být vyhodnocena jako přípustná a znovu věcně posouzena. Stěžovatelkou tvrzené skutečnosti nepředstavují dle žalovaného okolnosti mimořádné či výjimečné povahy. K jejich podrobnému věcnému posouzení došlo již v prvním řízení, v němž nebyly (z týchž důvodů) shledány podmínky pro udělení národního humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu, u něhož taktéž dochází k hodnocení naplnění neurčitého právního pojmu *důvody zvláštního zřetele hodné*.

[5] Žalobkyně napadla rozhodnutí žalovaného žalobou, kterou Městský soud v Praze zamítl rozsudkem označeným v záhlaví. V odůvodnění rozsudku městský soud s odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu připomněl, že v daném případě je předmětem přezkumu naplnění podmínek pro zastavení řízení z důvodu opakovaně podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany. V ní žalobkyně neuvedla žádné nové skutečnosti, které by odůvodňovaly věcné posouzení žádosti. Městský soud s poukazem na § 10a odst. 2 zákona o azylu neshledal důvodnou ani žalobní námitku opomenutí žalovaného zkoumat důvody pro udělení národního humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. V této souvislosti připomněl, že v případě nepřipustné opakované žádosti se důvody pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany věcně neposuzují, případy hodné zvláštního zřetele umožňuje zohlednit § 11a odst. 4 zákona o azylu. Městský soud se ztotožnil se závěry žalovaného, že životní situace žalobkyně a jí uváděné důvody nepředstavují skutečnosti natolik mimořádné a výjimečné, aby naplnily podmínky pro opakovaný věcný přezkum žádosti z důvodů hodných zvláštního zřetele.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[6] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) podala proti rozsudku městského soudu kasační stížnost. Má za to, že v jejím případě jsou dány dostatečné důvody pro postup žalovaného dle § 11a odst. 4 zákona o azylu, tedy pro věcné posouzení opakovaně podané žádosti. Stěžovatelka se domnívá, že jí tvrzené skutečnosti naplňují důvody zvláštního zřetele hodné ve smyslu § 11a odst. 4 zákona o azylu. Ostatně, pro totožné důvody byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek. Stěžovatelka poukazuje na judikaturu Nejvyššího správního soudu, dle které teprve poté, co správní orgán vyloží neurčitý právní pojem *důvody zvláštního zřetele hodné*, jej může konfrontovat se skutkovými zjištěními konkrétního případu. Výklad tohoto neurčitého právního pojmu tak nelze provádět obecně, nýbrž se zohledněním konkrétní situace, místních podmínek, času a jiných významných okolností, které charakterizují a naplňují konkrétní skutkovou podstatu. Stěžovatelka se domnívá, že v daném případě nebyl postup žalovaného a městského soudu dostatečný.

[7] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti poukázal na skutečnost, že stěžovatelka neuvedla žádné nové skutečnosti, které by byly relevantní z hlediska podmínek pro udělení azylu nebo doplňkové ochrany. Již v řízení o první žádosti se žalovaný zabýval věcným hodnocením jí tvrzených skutečností, které stěžovatelka opakovaně uvedla i v této věci. Žalovaný připomněl, že stěžovatelka v opakované žádosti netvrdila žádné nové skutečnosti či jejich zhoršení a takové skutečnosti nevyplývaly ani z obsahu správního spisu a doložené

pokračování

lékařské dokumentace. Žalovaný proto setrval na svém závěru, že v řízení nebyly dány okolnosti mimořádné povahy, které by odůvodnily přípustnost opakovaně podané žádosti a její věcné posouzení.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[8] Podle § 104a odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), Nejvyšší správní soud odmítne pro nepřijatelnost kasační stížnost ve věci, v níž před krajským soudem rozhoduje specializovaný samosoudce, jestliže svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[9] Kritéria přijatelnosti kasační stížnosti Nejvyšší správní soud vymezil již v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. Kasační stížnost je přijatelná v případech, k nimž se judikatura doposud nevyjádřila, v nichž existuje judikatura rozporná (nejednotná), nebo je potřeba učinit judikaturní odklon. Dále je kasační stížnost přijatelná rovněž v případech zásadního pochybení krajského soudu při výkladu hmotného či procesního práva, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelů (viz také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 6. 2021, č. j. 10 As 154/2021-23, nebo usnesení ze dne 27. 8. 2021, č. j. 9 As 144/2021-31).

[10] Nejvyšší správní soud se ve své judikatuře problematikou opakovaných žádostí o udělení mezinárodní ochrany mnohokrát zabýval. Konkrétně např. již v rozsudku ze dne 30. 6. 2009, č. j. 4 Azs 23/2009-64, uvedl, že *„podává-li žadatel o mezinárodní ochranu opakovanou žádost, stanoví zákon o azylu pro věcné posouzení žádosti podmínku tvrzení nových skutečností či zjištění. Je tedy povinností žadatele, aby takovéto nové skutečnosti či zjištění správnímu orgánu v nové žádosti uvedl. V opačném případě je nucen správní orgán na základě § 10a písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, posoudit žádost jako nepřijatelnou“*. V návaznosti na uvedené se Nejvyšší správní soud vyslovil také k rozsahu přezkumné činnosti správních soudů tak, že bylo-li řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany zastaveno pro nepřijatelnost podle § 25 písm. i) zákona o azylu, zkoumá soud pouze to, zda byly dány podmínky pro zastavení řízení.

[11] Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu k tomu v rozsudku ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011-96, č. 2642/2012 Sb. NSS, vyslovil: *„Správní orgán je povinen zkoumat v průběhu řízení o opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany v souladu s § 10a písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, zda žadatel uvedl nové skutečnosti nebo zjištění týkající se důvodů pro udělení azylu nebo důvodů pro udělení doplňkové ochrany, které nebyly bez jeho vlastního zavinění předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně skončeném řízení ve věci mezinárodní ochrany. Přípustnost opakované žádosti je tak třeba posuzovat z pohledu možných nových skutečností a zjištění pro udělení jak azylu, tak udělení doplňkové ochrany. Obsahuje-li opakovaná žádost o udělení mezinárodní ochrany takové nové skutečnosti nebo zjištění, je správní orgán povinen hodnotit takovou žádost jako přípustnou a meritorně o ní rozhodnout. V opačném případě řízení o nepřijatelné žádosti podle § 25 písm. i) zákona o azylu zastaví. Zastavuje-li správní orgán řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany, nemůže zároveň o věci samé, tedy o mezinárodní ochraně (tzn. ani o azylu, ani o doplňkové ochraně), rozhodovat.“*

[12] Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu tedy platí, že důvody pro zastavení řízení pro nepřijatelnost dle § 25 písm. i) zákona o azylu jsou dány tehdy, pokud

„1) žadatel v opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany neuvádí žádné nové skutečnosti či zjištění relevantní z hlediska azylu nebo doplňkové ochrany, resp. 2) pokud takové skutečnosti či zjištění uvádí, avšak pouze takové, které mohl uplatnit již v předchozí žádosti a 3) že nedošlo k takové zásadní změně situace v zemi původu, která by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany“ (výše citovaný rozsudek rozšířeného senátu č. j. 3 Azs 6/2011-96, bod 19; obdobně např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 10. 2017, č. j. 9 Azs 185/2017-38).

[13] Rovněž aplikací § 11a odst. 4 zákona o azylu se Nejvyšší správní soud ve své rozhodovací činnosti zabýval. V rozsudku ze dne 21. 6. 2019, č. j. 2 Azs 101/2019-74, vyslovil, že obdobně jako v případě § 14 zákona o azylu (*pozn. soudu: toto ustanovení ve znění do 30. 9. 2025 upravovalo národní humanitární azyl*), je i v § 11a odst. 4 téhož zákona shodně „užito kombinace neurčitěho právního pojmu (*‘důvodů hodných zvláštního zřetele’*) a správního uvážení (*‘ministerstvo může’*).“ Proto se i rozdíly podmínek pro udělení národního humanitárního azylu „budou s podmínkami § 11a odst. 4 zákona o azylu v zásadě stírat“ (shodně viz rozsudek ze dne 3. 10. 2017, č. j. 9 Azs 185/2017-38, bod 22). Judikatura rovněž vymezila typové situace, které lze podřadit pod neurčitý právní pojem *důvody hodné zvláštního zřetele*. Jedná se např. o případy osob těžce postižených nebo nevléčitelně nemocných, kdy v zemi v původu neexistuje dostupná léčba a péče (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55, ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 47/2004-60, ze dne 16. 2. 2005, č. j. 4 Azs 333/2024-69, výše zmiňovaný rozsudek č. j. 2 Azs 101/2019-74, nebo rozsudek ze dne 18. 2. 2021, č. j. 5 Azs 311/2020-29). Městský soud a žalovaný v souladu s judikaturou dovodili, že chronická onemocnění, jimiž trpí stěžovatelka, této intenzity nedosahují.

[14] Judikatura za důvod zvláštního zřetele hodný bez dalšího nepovažuje ani zachování rodinného soužití na území. Nejvyšší správní soud k tomu v rozsudku ze dne 17. 2. 2021, č. j. 7 Azs 347/2020-23 (s odkazem na další tam citovanou judikaturu), uvedl, že „*ani v situaci, kdy má cizinec rodinné důvody pro setrvání na území České republiky, nepředstavuje tato skutečnost důvod pro přijetí žádosti k věcnému projednání. Tímto postupem přitom nejsou porušeny mezinárodně právní závazky České republiky vůči soukromému a rodinnému životu cizince zaručené čl. 8 Úmluvy. (...) Pobyt cizince na území je v takových případech nutno řešit v režimu zákona o pobytu cizinců. Mezinárodní ochrana neslouží k legalizaci pobytu cizinců, který pozbyli pobytové oprávnění (...)*“. Městský soud (ve shodě s žalovaným) v souladu s judikaturou dospěl k závěru, že stěžovatelčin případ není mimořádný či výjimečný, aby odůvodňoval opětovné věcné posouzení skutečností rozhodných pro udělení mezinárodní ochrany, které navíc již byly předmětem hodnocení v předchozím řízení o žádosti a obstály v soudním přezkumu. Soud správně upozornil, že stěžovatelčinu situaci je nutno řešit prostřednictvím institutů zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů.

[15] K poukazu stěžovatelky na to, že závažnost jí tvrzených skutečností je dána již tím, že shodné okolnosti vedly soud k přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, Nejvyšší správní soud uvádí, že z usnesení o odkladném účinku nelze dovozovat žádné závěry o tom, jak bude rozhodnuto o samotné kasační stížnosti (viz k tomu již usnesení ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005-76, č. 1072/2007 Sb. NSS). O tom byla stěžovatelka poučena již v usnesení ze dne 18. 2. 2026, č. j. 6 Azs 24/2026-29 (bod 13), kterým soud rozhodl o jejím návrhu na přiznání odkladného účinku.

pokračování

IV. Závěr a náklady řízení

[16] Z důvodů uvedených výše Nejvyšší správní soud kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[17] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 a 7 ve spojení s § 120 s. ř. s. K odmítnutí pro nepřijatelnost dochází na základě zjednodušeného věcného posouzení případu (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS), a proto je namíste rozhodnout o náhradě nákladů řízení podle úspěchu ve věci (viz již citované usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 9 As 83/2021-28). Žalobkyně (stěžovatelka) neměla ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec obvyklé úřední činnosti nevznikly, náhrada nákladů řízení se mu tudíž nepřiznává.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. dubna 2026

Mgr. Ing. Veronika Juříčková
předsedkyně senátu